

STIMULACIJA SVEUKUPNOG, S FOKUSOM NA RANI DJEČIJI RAZVOJ

Opšte preporuke - zadržite djetetovu pažnju dok se igrate s njim, forsirajte direktan kontakt očima sa djetetom kad mu se obraćate. Pričajte djetetu dok se igrate sa njim. ponavljanje (tražiti od djeteta da ponovi sto je čulo, videlo, probalo). Složenije aktivnosti, naloge, poruke dijeliti na manje cijeline.

Vježbe za razvoj opšte motorike tijela

Obezbijediti djetetu uslove za spontanu igru. Dijete ne treba sputavati u kretnjama svojstvenim uzrastu - bezbjedan prostor za njihovo izvođenje (prevrtanje, puzanje, hodanje, trčanje, skakanje, preskakanje, provlačenje, okretanje, igre s loptom i sl.). Podsticati razvoj fine motorike djeteta kroz igru s kockama, sakupljanje manjih igračaka, manipulaciju sitnim predmetima, držanje olovke. Preporučene su aktivnosti s različitim materijalima (plastelin, platno, papir, tijesto), korišćenje papira različite teksture na više načina (gužvanje, lijepljenje, rezanje) i sl.

- Elastično ustajanje ili sijedanje na pod ili stolicu.
- Hodanje po iscrtanoj stazi ili liniji na podu.
- Hodanje naprijed, nazad i u stranu.
- Skakanje i preskakanje.
- Trčanje i čučanje.
- Kotrljanje i šutiranje lopte.
- Hodanje po stepenicama gore i dolje.
- Podizanje ruku: naprijed, gore, u stranu.
- Hvatanje lopte (velike, manje, još manje).
- Hvatanje balona u letu.
- Slaganje kocki u kutiju.
- Slaganje kocki u dužinu po uzoru (voz).
- Slaganje kocki u visinu (kuća).
- Ređanje plastičnih kutija jedne u drugu po veličini.
- Navijanje klupčeta vune.
- Nabadanje kružića ili kuglica na vertikalnu ili horizontalnu osovinu.
- Skupljanje prosutih kockica, klikera, oraha, pasulja...
- Pljeskanje dlanovima „taši taši“.
- Povlačenje prstom oko ivice stola.
- Vježbe za šaku i prste: dodirivanje palca svakim prstom ponaosob, izvijanje šake gore-dolje, ukrštanje prstiju, grčenje pesnica, hvatanje lebdećeg predmeta, konopca i sl.
- Otvaranje i zatvaranje slavine.
- Otvaranje i zatvaranje fioka, otključavanje i zaključavanje vrata.
- Zakopčavanje i otkopčavanje dugmadi.
- Šnjiranje i vezivanje pertli.
- Korišćenje makaza.
- Presavijanje papira ili maramica.
- Udaranje po dirkama, vrćenje klikera između palca i kažiprsta, palca i srednjeg prsta...

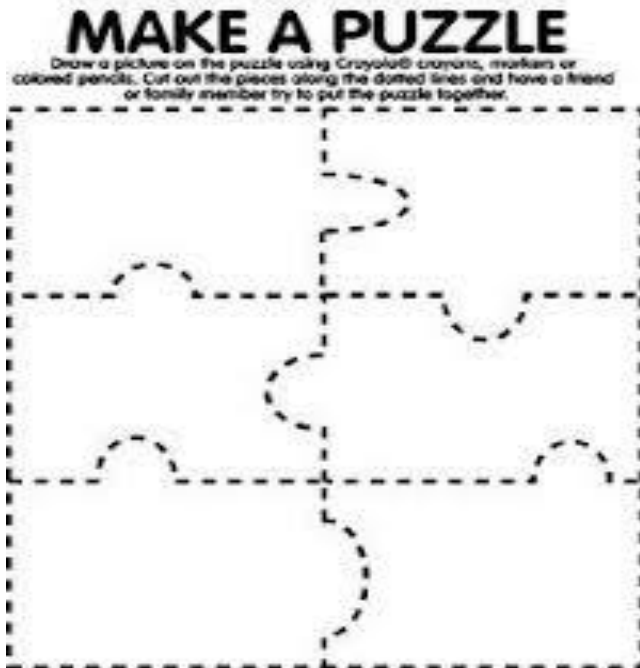
- Gnječenje plastelina.
- Sastavljanje karika i pravljenje lanaca.
- Vezivanje i odvezivanje čvorova na kanapu.

* U početku vježbe raditi zajedno sa detetom, pokazujući mu pokrete, vodeći ga za ruku, navikavati ga na određene radnje dok se dijete ne osamostali.

***Gradimo kockicama prema datom modelu** - Osposobljavamo dijete da pravi nešto od kockica po datom modelu; na početku uradimo mi, a nakon što dijete nauči, samo će moći da napravi zadati model čak i na osnovu fotografije. Najprije nađemo oblik koji ima istu boju kao kockica, zatim pravimo model sa dvije kockice u 3D (npr. crvene i zelene), pa sa tri kockice, a onda sa djelovima koji imaju različite forme, otežavajući postepeno dati zadatak.

***Igre sastavljanja (puzzle)** - Obično se sva đeca zabavljaju igrama sastavljanja. U razvoju đece i njihovih vizuelnih sposobnosti ove igre su nezaobilazne. Na početku đetetu predstavimo igru sastavljanja (slagalice) iz dva djela, koje kada se sastavljaju daju cijelu figuru; onda otežavamo igru upotrebljavajući slagalice od 3, 4 dijela i tako redom usložnjavamo zadatke. Igru sastavljanja možemo kreirati sami, npr. crtajući jabuku na kartonu koji dijelimo na dva dijela, prikazemo tok igre, prvo mi, a onda dijete, dok ne razumije što se traži. Kada dijete prisvoji imitiranje igre sastavljanja nakon odraslog, pokažemo mu samo fotografiju kako treba da igleda ono što želimo da sastavi i dopuštamo da dijete proba samo. Kao na fotografiji, možemo presaviti list na 6 djelova, a onda na njima crtamo bojcama određenu formu, isiječemo i imamo igru sastavljanja od 6 djelova.

***Upotreba perli, dugmadi, makarona ili drugih malih predmeta** i njihovo nizanje je aktivnost koja razvija finu motoriku i povećava koncentraciju. Perle ili makarone možemo koristiti i za dekoraciju tijesta ili plastelina. Npr. od

tijesta napravimo medu i postavimo dvije perle u, zelenu i žutu traku, i onda makarone u boji klasifikujemo umjesto očiju, a makaronu kao nos itd. Ovi sitni predmeti pomažu i za klasifikaciju prema obliku, boji itd. Možemo uzeti tri flaše, na koje postavimo crven prema boji traka.

Vježbe akustičke - zvučne pažnje

Skretati detetu pažnju na jake zvuke i šumove kao što su: motor auta, sirena auta, zvono ulaznih vrata, zvono telefona, grmljavina, dječije dozivanje, smijeh, šuštanje vode, zveckanje ključevima, lavež pasa, mjaukanje mačke, mukanje krava, muzika sa televizora ili radija, lupa čekića, tapšanje dlanovima, izazivanje zvuka na bubnju ili malim muzičkim instrumentima, kucanje na vrata ili lupanje po stolu, glas majke, oca..., pljuštanje kiše, grgotanje vode u flaši, škripa vrata, slušanje malih, ritmičnih recitacija uz takt i melodiju, slušanje dozivanja vlastitog imena, imena dece..., slušanje naziva nekih predmeta koje dijete često upotrebljava, prepoznavanje istih zvučnih instrumenata prema zvuku. Imitirajte zvukove koje čujete, navodite dijete da ih imitira. "glumite" životinje i oglašavajte se kao one

*Detetu naglo skrenuti pažnju na zvukove koji se spontano javljaju, a one koje sami proizvodimo planiramo tako da ih dijete čuje sa raznog odstojanja i da budu različitog intenziteta. Akustičke vježbe koje služe kao opomena od opasnosti moraju se strpljivo ponavljati i strogo vezivati za situaciju : "Pec!", "Stani!", "Bježi!", "Ne diraj!".

*Igrice:

- Na stolu je više zvučnih instrumenata. Dijete je okrenuto i ne vidi. Treba da pokaže koji je instrument proizveo zvuk.
- Poredati samo jednu vrstu zvučnih instrumenata (npr. zvono), ali različitih veličina. Zazvoniti jednom. Dijete treba da zapamti zvuk, redom da isprobava zvona dok ne dođe do onog kojim smo zvonili.
- Prekriti detetu oči pa zazvoniti, zatrubiti ... otkriti detetu oči i tražiti da pokaže koji je predmet izazvao zvuk.

Vježbe vizuelnog opažanja

- Zajedno sa dječijom rukom dodirnuti prekidač za svijetlo da bi dijete naizmenično bilo u svijetlu ili u mraku.
- Odabirati kocke iste veličine.
- Odabirati predmete istog oblika (krugove, kvadrate...).
- Odabirati predmete iste boje.
- Poredati predmete po veličini (najveći, manji, najmanji).
- Posmatrati sliku koju mu objašnjavamo: pas, mačka, bato, seka...
- Tražiti da dijete pronađe isti predmet ili sliku vodeći dječiju ruku ili prst.
- Učiti ga da opaža prisustvo drugih lica, njihov ulazak u prostoriju i njihov izlazak („Viđi ko je došao!“ , „Izašao je!“ , „Nema ga!“)
- Pronalaziti duplikate predmeta istih boja, veličina prema pokazanom uzoru.
- Za vizuelno zapamćivanje, zajedno sa detetom sakriti igračku, poslije izvjesnog vremena pomagati mu u pronalaženju.
- Staviti igračku pred dijete da je fiksira, zatim je pomiješati sa ostalim igračkama pa tražiti da je pronađe i ponovo stavi na sto ili doda.
- Učiti dijete da pažljivo posmatra slike u boji.

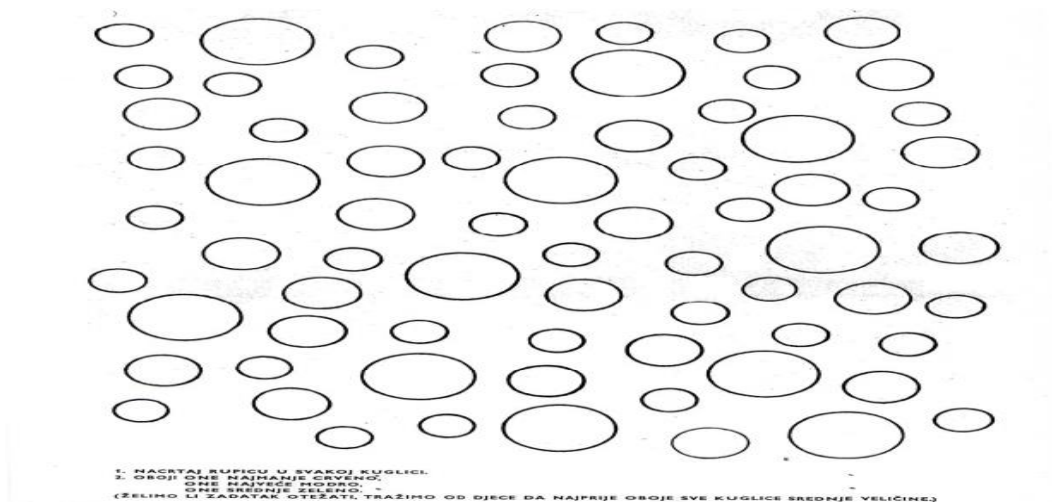
- Navikavati ga da gleda u lice dok mu se govori.
- Učiti ga da posmatra drugu decu dok se igraju, komentarišući njihovu igru.
- Naučiti ga da prepozna je djevojčice i dječake.
- Prikazujte i imenujte iste slike više puta, kasnije dajte priliku detetu da samo imenuje pojam sa slike.
- Prelistavajte slikovnice i pričajte detetu što je na slikama, kasnije mu tražite da pokaže, a na kraju imenuje pojam sa slike.

***Gledaj, pokaži prstom...** Đeca treba da nauče da gledaju, da pokazuju prstom, uzimaju ili daju roditelju određeni predmet. Držite u ruci neki predmet i recite detetu: "Pogledaj ..." imenujući predmet. Ako dijete pogleda objekat, pohvalite ga i nagradite, a ako dijete ne pogleda, ponovite postupak orijentišući/usmjeravajući i fizički dijete, sve dok i samo ne pogleda predmet. Ista procedura se primjenjuje i kada želimo da ga naučimo da pokaže prstom i uzme traženi predmet. Prvo namjestite ruku za pokazivanje prstom, a onda pred dijete postavite predmet koji dijete voli. Pitajte ga: "Što želiš?" i podstičite da pokaže prstom i izgovori riječ kojom se imenuje taj predmet (u skladu sa mogućnostima deteta). U zavisnosti od stepena razvoja i sposobnosti deteta, predmeti se mogu zamijeniti figurama tih predmeta, možete raditi i na obogaćivanju detetovog rječnika uvodeći nove riječi i njihova značenja maltene svakog dana.

*** Crtam linije** - detetu se daje bijeli list papira sa napisanom jednom linijom i traži se da uradi/nacrta isto. Kažemo mu: „Nacrtaj liniju kao što je ova” pokazujući prstom liniju; pohvalimo ga i nagradimo kada napiše dobro. Kada ne uspijeva samostalno, pomažemo mu pokazujući mu još jednom kako treba nacrtati, a držimo mu ruku, ako je neophodno. Kada nauči napisati pravu liniju, počinjete sa učenjem pisanja zakrivljene linije, po modelu koji smo pripremili tj. već nacrtali, i uvijek pružamo detetu neophodnu pomoć.

3

* **Ogledalce, ogledalce** - sedimo ili stojimo s detetom u naručju pred ogledalom i prvo pitamo: „Đe je (ime deteta)?“ Čim dijete pokaže prstom, majka ga zagrlji. Ako dijete nije u stanju da pokaže samo, to na početku čini majka. Nakon toga, majka, ili druga osoba, uzme detetov prstić i zajedno pokazuju đe je dijete, i to ponavljaju nekoliko puta, dok dijete ne bude u stanju da pokaže samostalno. Nakon svakog uspješnog odgovora dijete treba da potkrijepiti nekom nagradom. to može biti zagrljaj, poljubac, ali i neko od ranije opisanih potkrepljenja.. Naredna faza ove igre nastavlja se drugim pitanjima, npr: „Marko, đe ti je ruka? A noga?, A prsti?“ Svaki put mu roditelj pomađe da identifikuje razne djelove tijela.

Stojeći i dalje ispred ogledala, uzmemo igračku – medvjedić npr. i postavimo ga na glavu držeći ga rukama i nastavljamo sa pitanjima: „Đe je medvjedić?“ Tražimo odgovore da li je: gore, dolje, sa strane, iznad itd. Ovu aktivnost ponavljamo i sa drugim predmetima.

Ogledalo koristimo za pokazivanje djelova lica, kao i za vježbu muskulature lica, jer mimika može biti veoma zabavna i interesantna detetu.

Vježbe shvatanja riječi

Shvatanje upozorenja i zabrane.

- Shvatanje riječi vezanih za konkretne predmete, lica ili neposrednu akciju:

- mama, tata, teta, voda, mlijeko, daj, daj mi, neću, hoću to, hoću tamo, idemo, beba spava, dođi, vidi, ruča, jede, nema, bježi, ne dam, ko je?, obuci, lijepa, kupava, evo, moja, pusti, uzmi...
- Pokazujemo mu mnogo puta spomenuto lice ili predmet. Dijete ga dodiruje dok ga imenujemo. Dijete učestvuje u izvođenju akcija idemo: spavamo, ručamo, kupamo bebu...
- Shvatanje dijelova tijela: oko, uvo, usta, glava, ruke, noge.
- Naučiti ga da shvati imenovanje igračaka.
- Shvatanje naziva odjeće i obuće i izraze u vezi sa oblačenjem i obuvanjem.
- Nazive posteljine i izraze u vezi sa spavanjem.
- Sve u vezi sa fiziološkim potrebama.
- Predmete u kupatilu, kuhinji, trpezariji...
- Predmete i lica u dnevnoj sobi, prepoznavanje dječijih imena, ko je ko.
- Prepoznavanje domaćih životinja, prevoznih sredstava, ulice...
- Razvijati osetljivost za vremenske promjene: toplo, hladno, zima, pada kiša, pada mrak, sija sunce...
- Razvijati shvatanje za senzibilitet kože: boli, grebe, bode...
- Riječ koju dijete izgovori i ako je nepravilna ponovite ispravno ("Avto", "da to je auto") da bi dijete imalo priliku da stvara adekvatnu sliku riječi.
- Slikovno prikazati ono o čemu govorite da bi im olakšali proces razumijevanja
- Usvajanje novog treba biti prožeto iskustvom, video prikazom ili slikom da bi dijete lakše moglo da usvoji ponuđeno

***Koristite slikovnice** – čitajte svakodnevno po neku priču ili bajku. Postavljajte djetetu pitanja tokom i poslije čitanja priče, komentarišite njen sadržaj. Podsticati ga da što samostalnije opisuje slike i sadržaj priče. Napravite svoju verziju slikovnice/priče koju ste prethodno pročitali. Budite i sami autori priče ili slikovnice. Dopustite djetetu da osmisli naslov i tok priče. Možete zajedno ilustrovati vašu knjigu, osmisliti korice.

***Pišem slova na brašnu i šećeru** - Pisanje slova na tacni sa brašnom, šećerom itd.) je aktivnost koja pomaže djetetu da se zbliži sa slovima i zapamti kako se pišu.

Vježbe tjelesnoga reagovanja

- Navikavati dijete da na pitanje „Hoćeš li to?“ ili „Hoćeš li tamo?“ klimne glavom.

- Da svako negiranje pokaže glavom.
- Da pokaže predmet koji hoće: loptu, kapu...
- Da pokaže prema vratima ako želi napolje ili WC ako mu treba.
- Da objasni rukama kako se pije voda ako je žedno.
- Da pokaže pokretima usta ako je gladno.
- Da rukama pokaže „malo“ ili „mnogo“.
- Da slegne ramenima ako ne zna da kaže.

*Dijete navikavamo na gest pokazujući mu i imenujući predmet i pokazujući mu što se s njime radi. Odvikavamo ga od gesta čim je dijete spremno da formira riječ. Tada ćemo svaki dječiji gest prevesti u glasan, verbalni govor ne zahtevajući u početku da dijete ponovi riječ.

***Prepoznavamo dodire** - Sa detetom možemo igrati prepoznavanje dodira, tako što mu po leđima prstom „crtamo“ neko slovo, broj, geometrijsku figuru ili znak interpunkcije i tražimo da pogodi o čemu se radi. Tokom igre se smjenjujemo, znači: jednom „crtam“ ja, jednom dijete. Ovi zadaci mogu da se prilagođavaju, pojednostavljaju ili usložnjavaju, npr. možemo dodavati još poneko slovo ili „nacrtati“ cijelu riječ, a možemo odabrati i neki matematički zadatak - sabiranje i oduzimanje...sve u zavisnosti od toga koliko dijete može da prati ovu aktivnost. Aktivnosti, podstiče interakciju, koncentraciju.

Vježbe izvršavanja naloga

Provjeravamo detetovo shvatanje govora i pripremamo ga na saradnju na govornom planu - svaki nalog koji uputite detetu ispratite pokretom i predmetom ili slikom. Forsirajte direktan kontakt očima sa detetom kad mu se obraćate.

- Daj mi lutku!
- Daj mi loptu!
- Uzmi lutku!
- Uzmi loptu!
- Nosi lutku!
- Nosi loptu!
- Baci loptu!
- Nađi loptu!
- Nađi lutku!
- Nema lopte.
- Nema lutke.
- Ko je uzeo loptu?
- Ko je uzeo lutku?
- Evo lutka! Plače. Daj joj mlijeko!
- Svi da pijemo mlijeko.
- Ostavi bebu!
- Daj mi ruku!
- Pokazivanje većeg broja predmeta, ali jednim naređenjem obuhvatiti samo po jedan predmet, pa jedno za drugim prelaziti na različite.
- Pokaži oko!
- Pokaži uvo!
- Pokaži nos!
- Pokaži mamino oko!

- Pokaži oko na slici!
- Namjesti stolicu!
- Napuni čašu vodom!
- Sviraj trubu!
- Lupaj u bubanj!
- Baci kamen!
- Ostavi, to je prljavo!
- Idi, operi ruke!
- Uzmi sapun!
- Obriši ruke!
- Pokaži svima kako su čiste!
- Daj lutku seki!
- Daj loptu batu!
- Složi kocke u kutiju!
- Složi igračke na policu!

Dvostruki nalozi:

- Donesi jaknu i patike!
- Daj mami meda, a tati auto!
- Donesi trubu i bubanj!
- Pokaži koku i piliće!
- Zovi brata i sestru!
- Skupi stvari sa stola i stavi ih na policu!

Vježbe govornih organa

- Disanje na nos.
- Imitiranje pokreta žvakanja.
- Jako otvaranje usta i snažno stezanje usana, naizmjenično.
- Pokretanje donje vilice lijevo-desno.
- Pućenje usana, poljubac, imitiranje sisanja, usisavanje usana.
- Grickanje donje usne.
- Isturanje i uvlačenje jezika.
- Širenje vrha jezika i skupljanje u oštar vrh.
- Dodirivanje donje i gornje usne vrhom jezika.
- „Pranje zubića.“
- Gutanje tečnosti kroz cjevčicu.
- Duvanje u trubu, pištaljku...
- Naduvavanje balona, papirnih kesa...
- Pravljenje mjehurića od sapunice.
- Duvanje vode kroz cjevčicu.
- Duvanje papirića.
- Gašenje šterike ili šibice.
- Imitiranje zvuka motora BRM; BRMMM.
- Punjenje obraza vazduhom, naizmjenično, jednog pa drugog obraza.

- Grgotanje vode.
- Usisavanje i izduvavanje vazduha.
- Upotrebljavamo slamčicu kako bi pili vodu ili sok. Ovo je dobra aktivnost za jezik i obraze jer zahtijeva dobro osnaženu oralnu motoriku.
- Naduvamo obraze držeći zatvorena usta. Zatim naduvamo jedan obraz, pa drugi, onda oba i tako ponavljamo.
- Napučimo gornju usnu, zadim donju i to ponavljamo.
- Uvučemo obraz prema unutra držeći usne u formi poljupca.
- Uputimo širok osmijeh. Zatim se opustimo, i to ponovimo nekoliko puta.
- Izgovaramo samoglasnik “oooo” držeći usne zaobljeno, zatim samoglasnik “eeee” i potom kombinujemo oba “ooo – eee”. Izgovaramo “oooo” i pomjeramo vilicu gore – dolje.
- Duvamo mjehuriće od sapunice.
- Izgovaramo npr. “paah” akcentujući.
- Izgovaramo: “la la la la la” bez pokretanja vilice, već samo vrhom jezika. Napravimo kratku pauzu, pa ponovimo.
- Postavimo jezik ispred zuba gornje vilice i držimo tako najduže što se može. Gutamo kada je to neophodno i nastavljamo ponovo vježbu do 3 minuta
- Postavimo jezik ispred zuba i iza zuba nekoliko puta.
- Praktikuemo vježbanje izgovaranja glasova kao što su “t-t-t-t-t-t”, “n-n-n-n-n-nn”, “d-d-d-d-d” ili ih po mogućnosti kombinujemo.
- Imitiramo žabu - Spojimo jezik sa nepcem i otpustimo, i to vježbamo do 25 puta.
- Ližemo lizalicu.
- Stavimo malo krema/šećera ili nešto drugo četetu na usne i tražimo od njega da to poliče.

* **Slanje poljubaca (vježbe za usne i obraz)** - Podesimo usne za poljubac, opuštimo, pa ponovo formiramo poljubac i tako više puta. Onda poljubimo prvo lijevi, pa zatim desni obraz, više puta.

***Plazjenje jezika** - ovo je nešto što obično đeci kažemo da ne čine! Tretiramo ga kao nedostak manira. Međutim, ono razvija aparat - učimo dijete da plazi jezik i da ga drži tako nekoliko

sekundi. Držimo jezik vani, ne oslanjajući ga ni na gornju ni na donju usnu, pa ga stežemo i opuštamo.

Vježbe govorne imitacije i početnog progovaranja

Kada dijete spontano vokalizuje podražavamo njegov glas i hrabrimo ga da glas ponovi. Spuštamo u krilo deteta kockice ili kuglice ujednačenim ritmom kao da brojimo i pri tome izgovaramo jedan vokal ili slog (A, Ma...) Dijete imitira postupak, u početku mu vodimo ruku i hrabrimo ga da uporedo sa akcijom ruke proizvodi glas. Glas treba odmah osmisliti i povezati ga sa situacijom (npr. glas A sa plačem deteta).

Jednim glasom ili slogom do kojeg dijete dođe vježbati neke od suprasegmentnih osobina govora: različite jačine, dužine i visine.

- Izazvati glas E pri smijehu i vezivati ga za smijeh bebe.
- Izazvati glas U i vezivati ga za svitanje trube, voza...
- Izazvati dvosložnu reč ma-ma dajući joj odmah značenje, odnosno dovesti u vezu značenje te riječi koje je dijete već i ranije shvatilo.
- Izazvati dvosložnu riječ pa-pa i vezati je za pozdrav rukom.
- Naučiti dijete da kaže TA.
- Naučiti dijete da udvoji slog Ta-Ta s oživljavanjem značenja riječi tata.
- Naučiti dijete da izgovara vokal O i koristiti ga kao sredstvo za dozivanje.
- av - za psa
- bu – za igru skrivanja
- ne – za nešto što odbija
- mu – za kravu
- mau – za mačku
- au – za vuka
- to – za pokazivanje raznih stvari uz pokret prsta
- am – za jelo
- baba – za babu
- beba – za lutku ili malo dijete
- da – za odobravanje i potvrđivanje
- pi – za pile
- tu – za oznaku mjesta
- tutu – za auto
- buba – za bubu
- ga i ga-ga – za gusku
- ko – za pitanje“ko je?“
- ko-ko-ko-ko – za imitaciju kokinog glasa
- koka – za kokošku
- ti – za direktno pokazivanje na roditelja ili drugu decu
- ja – za sebe
- daj – za traženje nečega
- opa – za skakanje
- jaje – za jaje
- bato – za sebe i drugu decu
- neću – za odbijanje

- nema – za sakriveni predmet u igri
- Daj to. Daj auto.
- Igrajte s djetetom govorne igre: „Na slovo, na slovo”, „Gluvih telefona”, „Izmišljena priča”. Možete i sami osmisliti neku govornu igru.
- Ohrabrite dijete da „bude glumac/glumica”, da se igra imitativnih igara
- Omogućiti djetetu jednostavne igre oponašanja.
- Pjevajte pjesmice uz pokret, neka dijete imitira
- Ohrabriti dijete da kreira nove igre
- Ohrabrite ga da učestvuje u raspoređivanju posuđa i postavljanju stola.

***Motivišite dijete na razgovor.** Često mu postavljajte pitanja i nemojte se zadovoljavati s kratkim odgovorima (2–3 riječi). Govorite pravilno, pružite dobar govorni model djetetu.

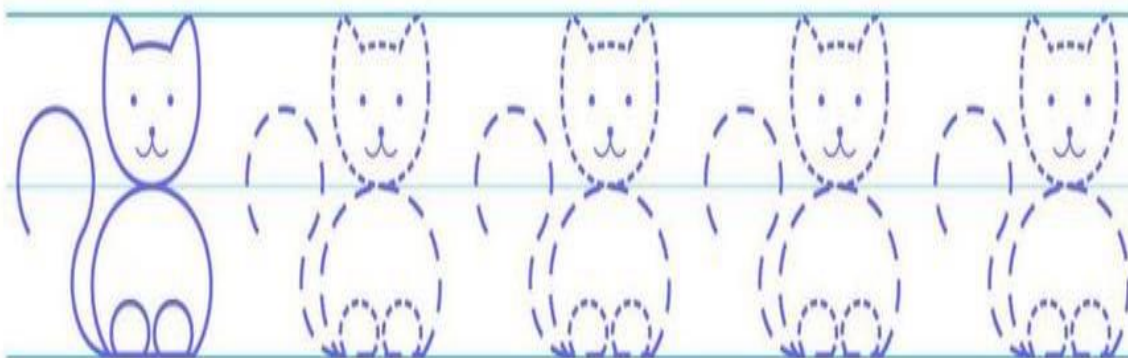
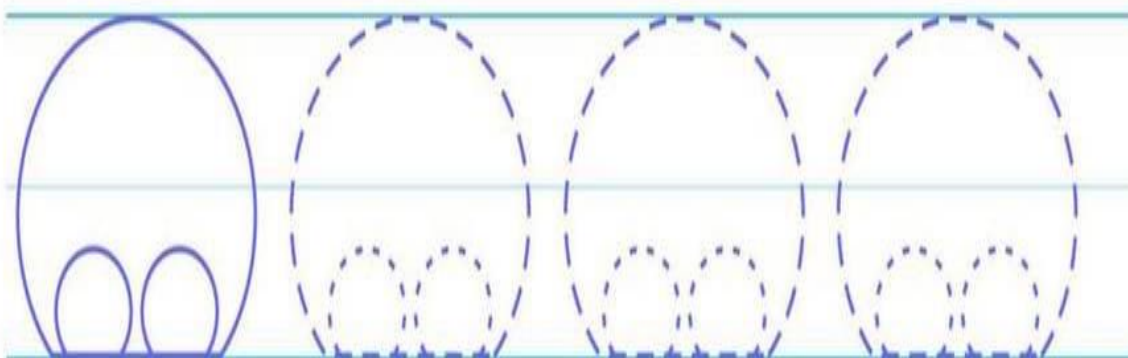
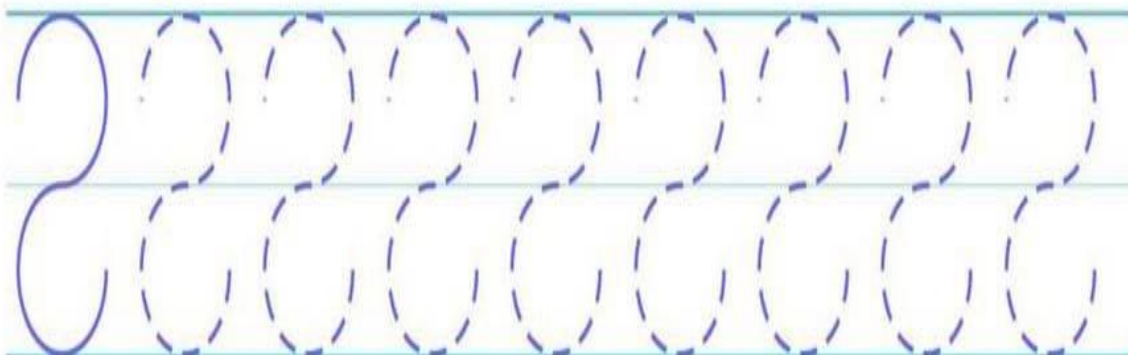
***Motoričko imitiranje** - Dijete se uči raznim pokretima prema modelu/primjeru - npr. prosti motorički pokreti sa objektima, tjelesne motoričke aktivnosti, razni pokreti, pokreti ustima i jezikom, pokreti lica (mimika), aktivnosti fine motorike itd. Npr. roditelj može podići ruku, čime se traži od djeteta da podigne ruku ili može da, sjedeći na stolici, pokreće nogu kružno ili pravolinijski, a od djeteta se traži da ponovi isto. Kada djetetu objasnimo jednu motoričku aktivnost ruke/noge/tijela, možemo to učiniti interesantnijim ako unesemo element brzine u ono što tražimo da dijete imitira. Početak jedne vježbe u sporom ritmu, koji se polako ubrzava, donosi radost i bude interesantan za dijete. Možemo marširati pokrećući noge gore-dolje, zatim ubrzavamo; pokrećemo ruke ritmično, pa zatim ubzavamo...

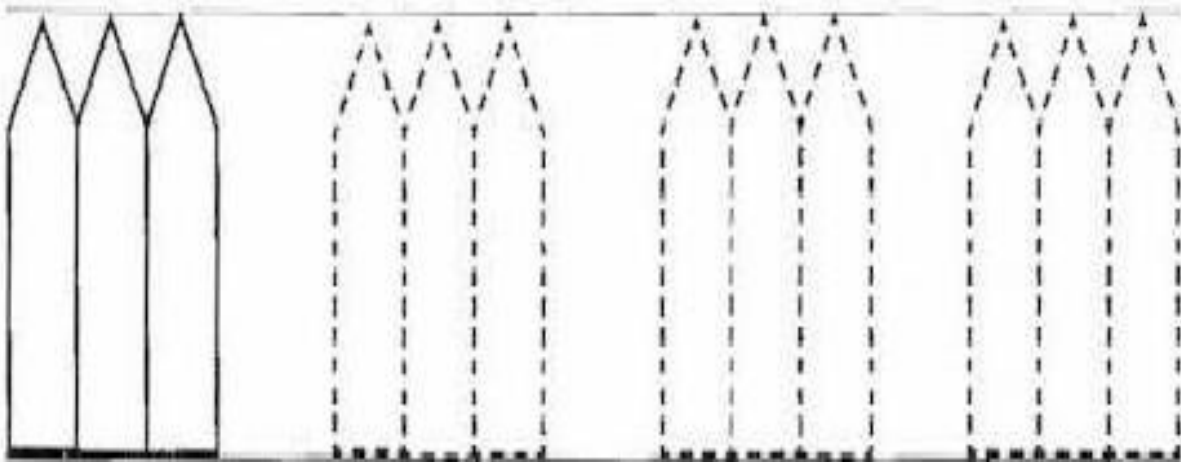
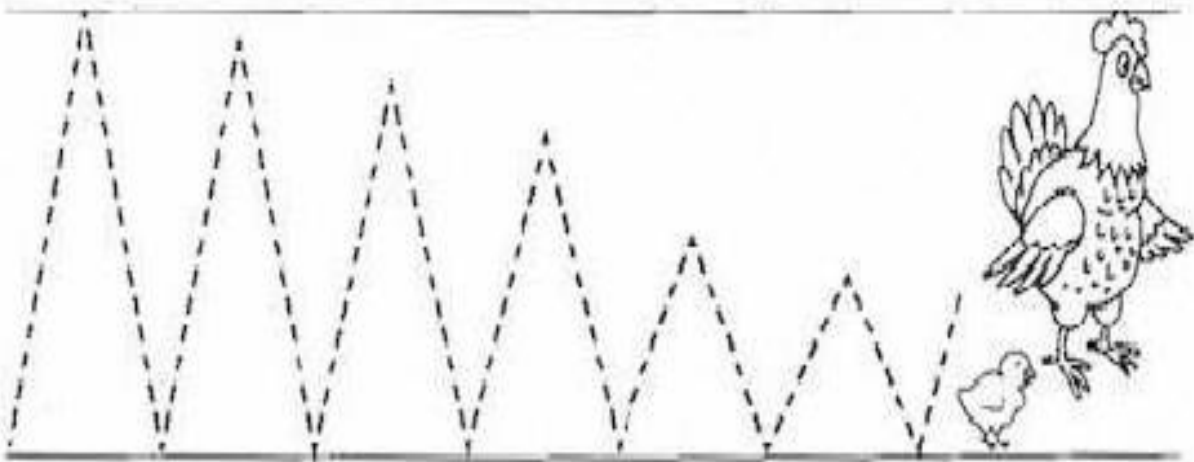
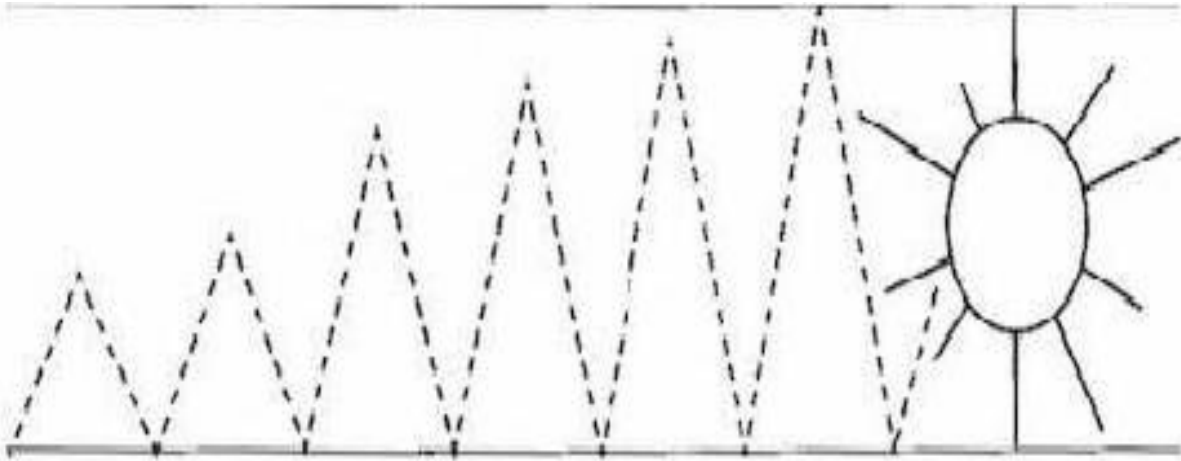

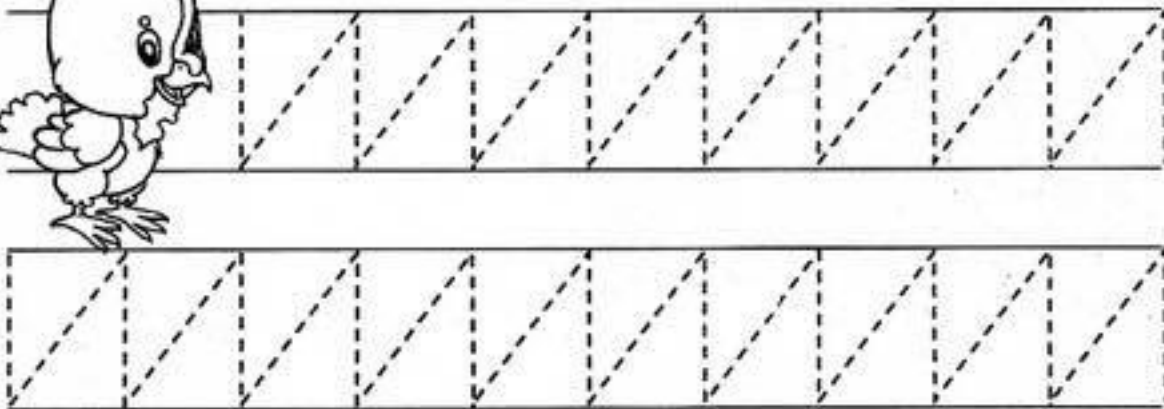
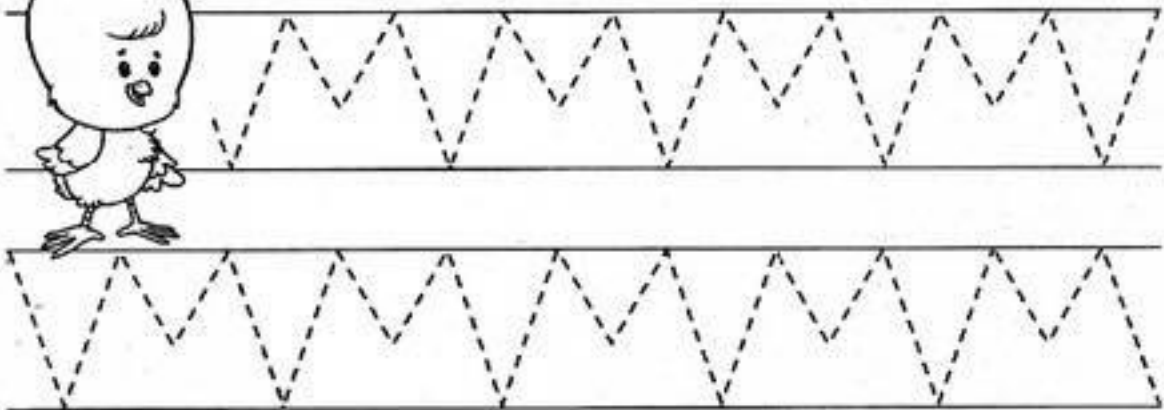
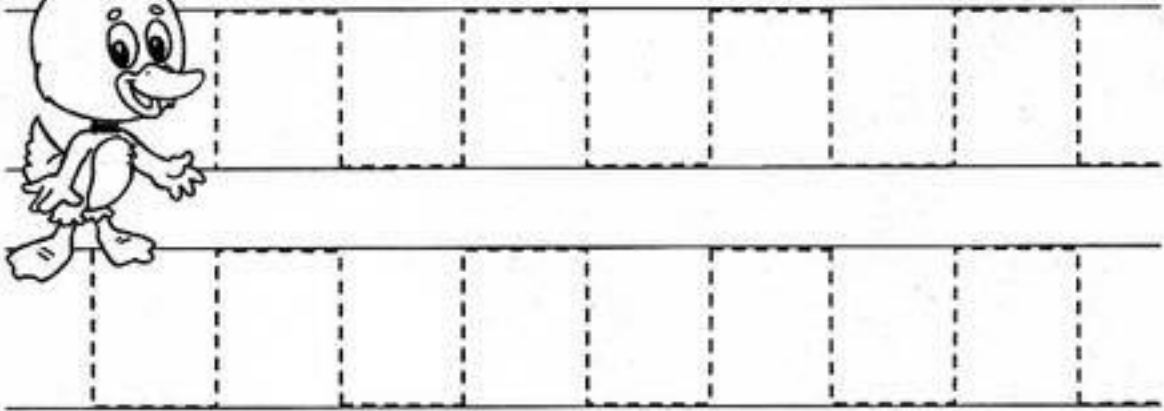
Imitiramo dodirivanja objekata po određenom redosljedu - kada se pred dijete postavi nekoliko figura, a onaj koji radi sa njim kaže: “Uradi ovo” i dodiruje figure po odabranom i određenom redosljedu, dijete treba da imitira dodirivanje po istom redosljedu. Možemo uključiti i posebne efekte tj. elemente kojima raspolažemo, kako bi dodirivanje učinili interesantnijim. Recimo: čekićem igračkom (ili drugi predmet) udarimo jednom šerpu, poklopac ili astal, i tako redom - ali, uz upotrebu muzičkih elemenata, to će biti mnogo ljepše i zabavnije. Konačno: Naučite dijete da nakon završene igre uvijek odloži igračke na mjesto koje je unaprijed određeno. Pokažite mu to svojim primjerom.

U prilogu se nalaze materijali koji služe kao ideje za rad na oblastima: grafomotorika, pažnja, vizuo-motorna koordinacija, sortiranje, kreativnost i dr.

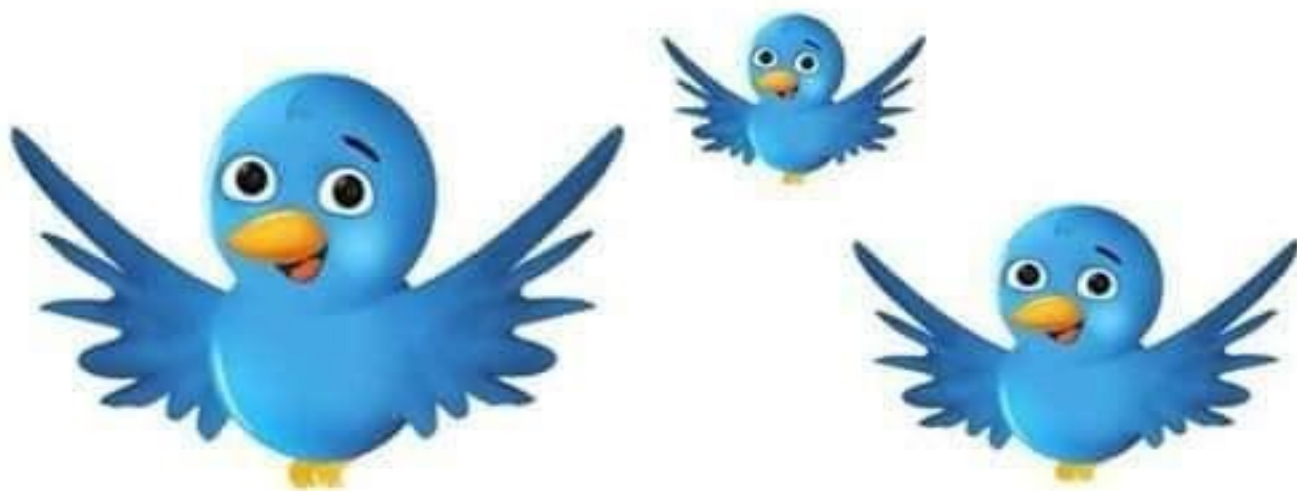
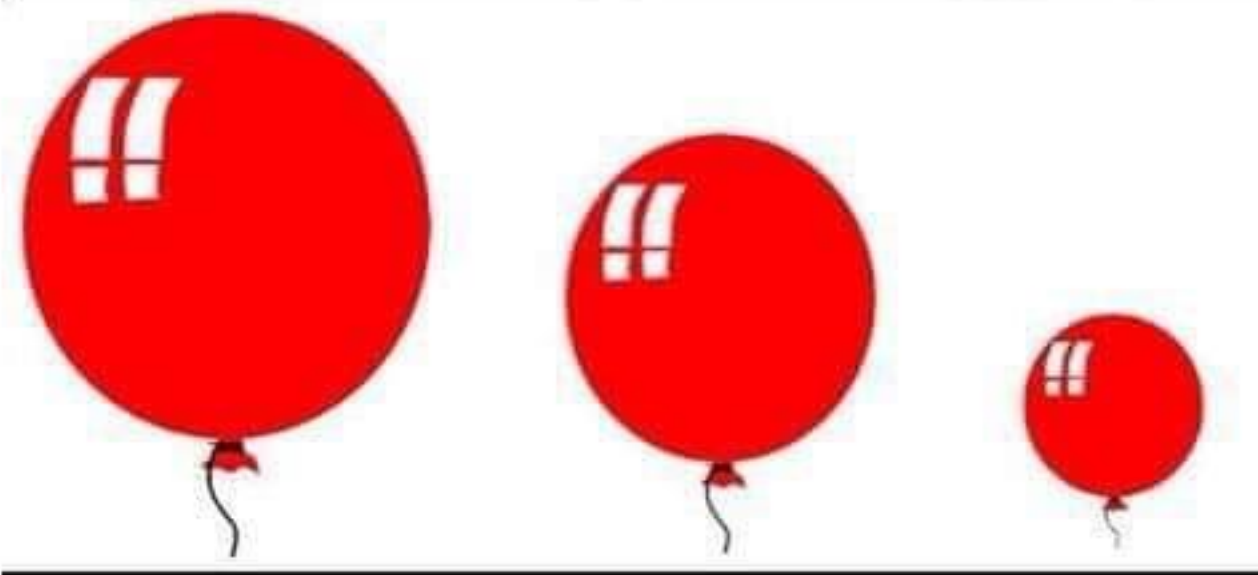
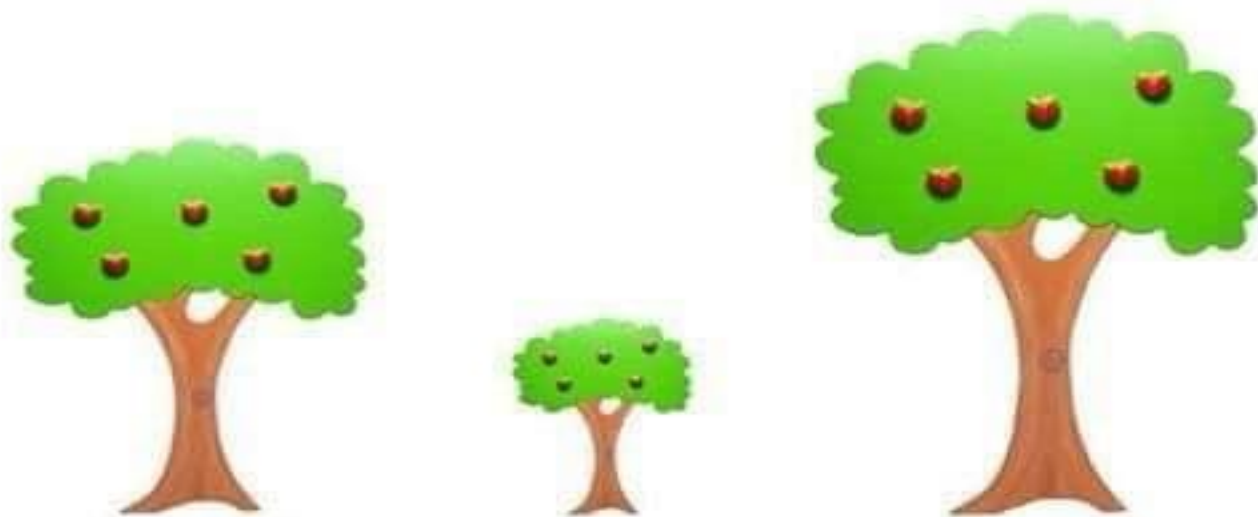
Prilozi - Grafomotorne vježbe

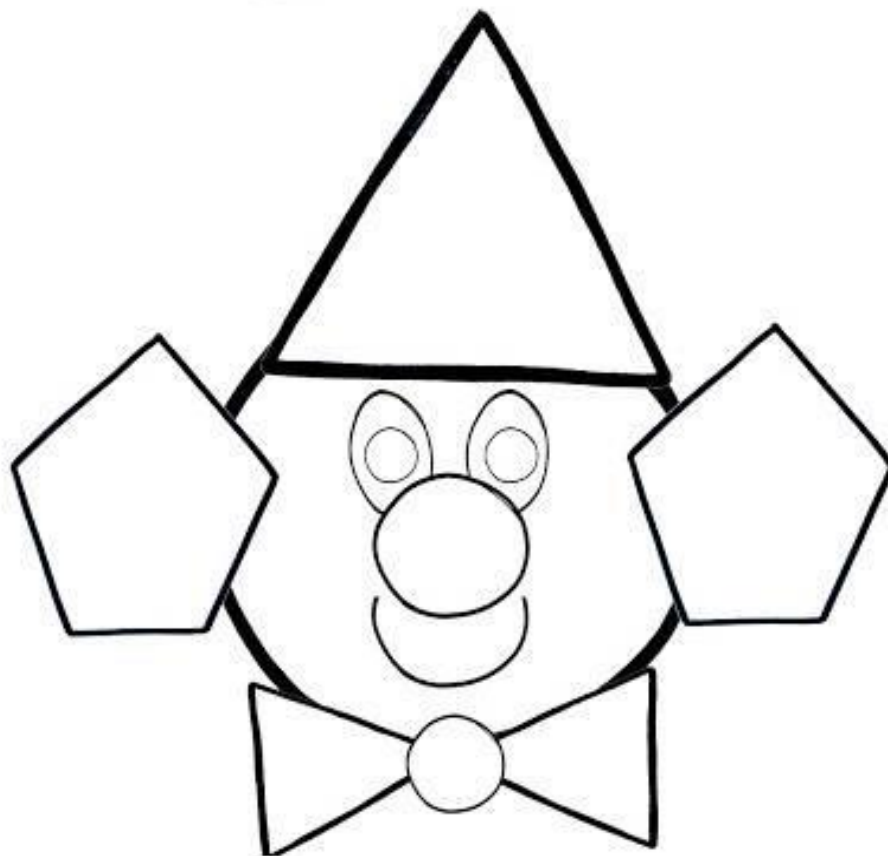

Prilozi – sortiranje (neki se režu pa slažu, neki se bojaju)

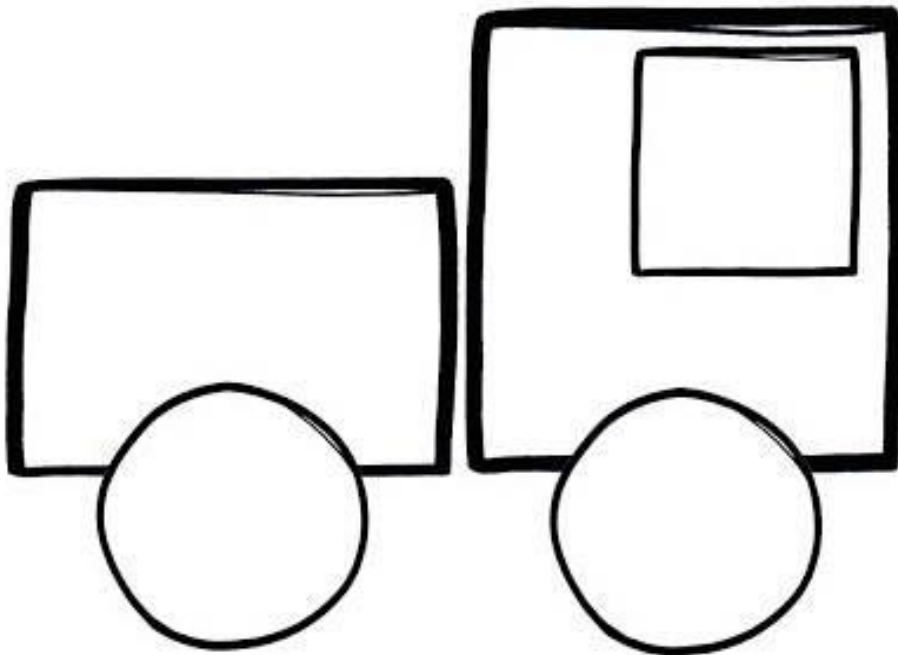
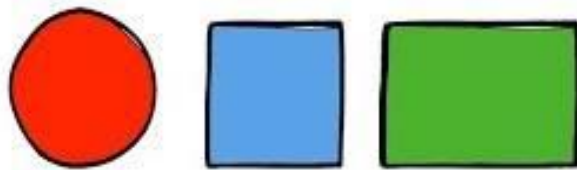

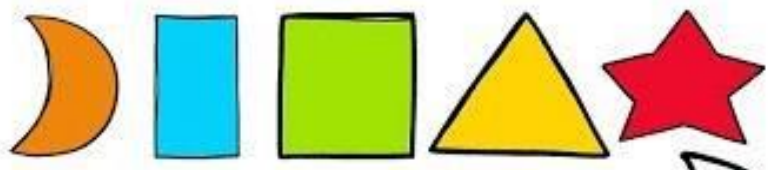
**Обоји облике
по задатом моделу**

**Обоји облике
по задатом моделу**

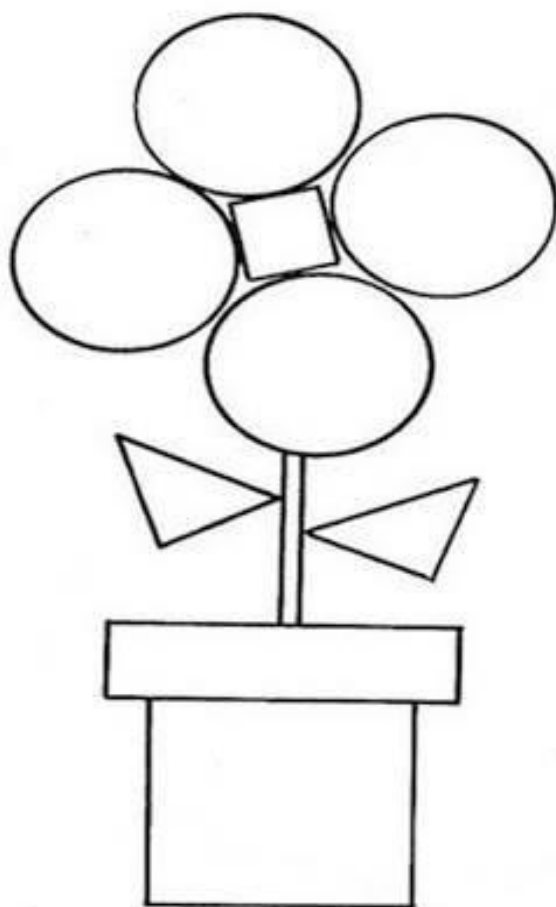
**Обоји облике
по задатом моделу**

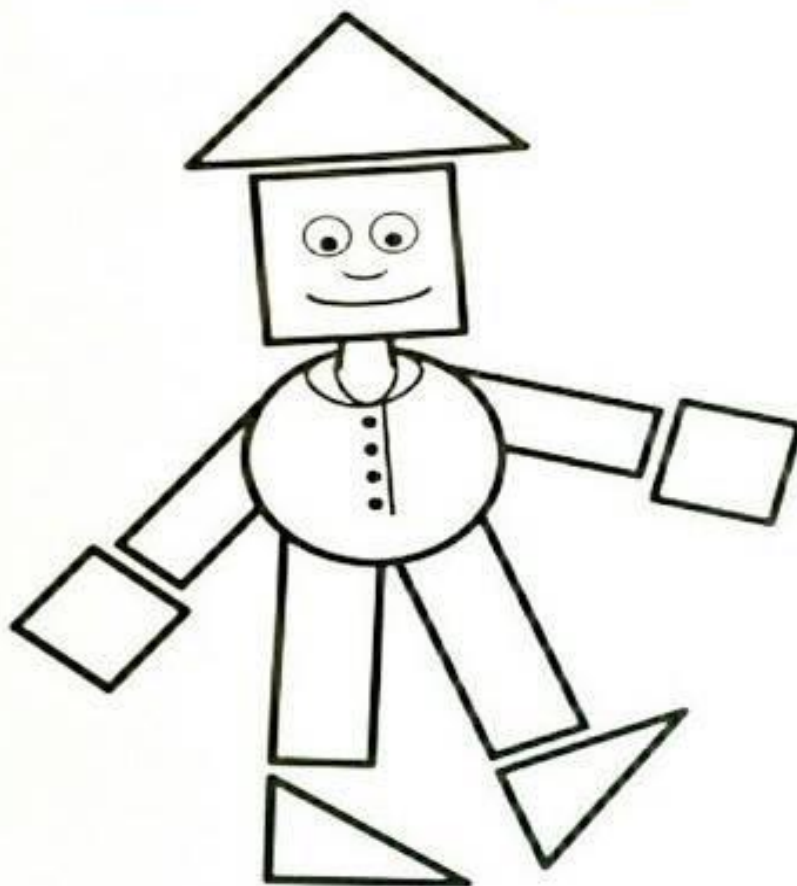
Обоји облике по задатом моделу

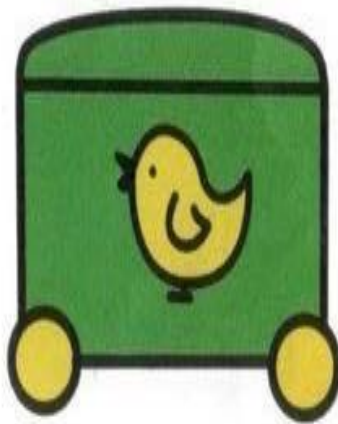
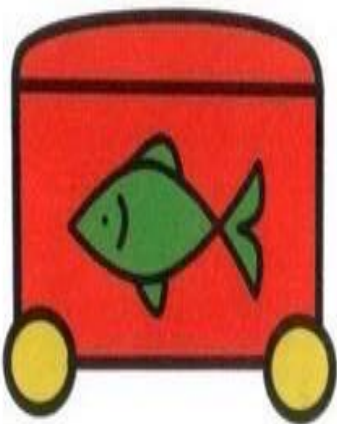
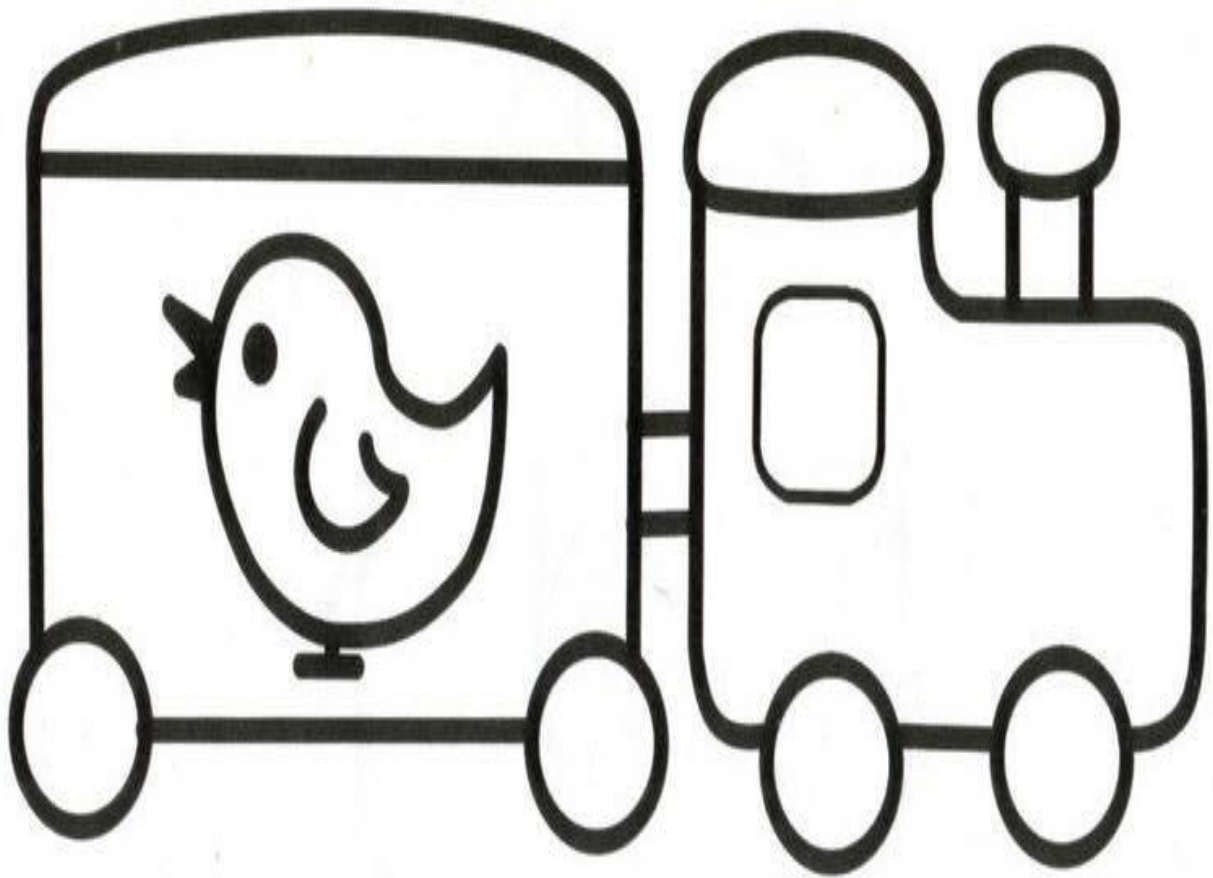

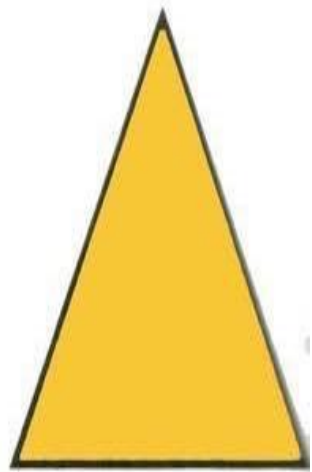
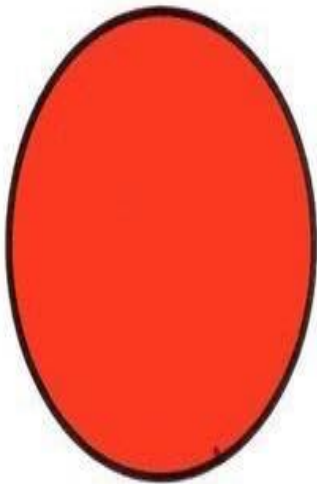
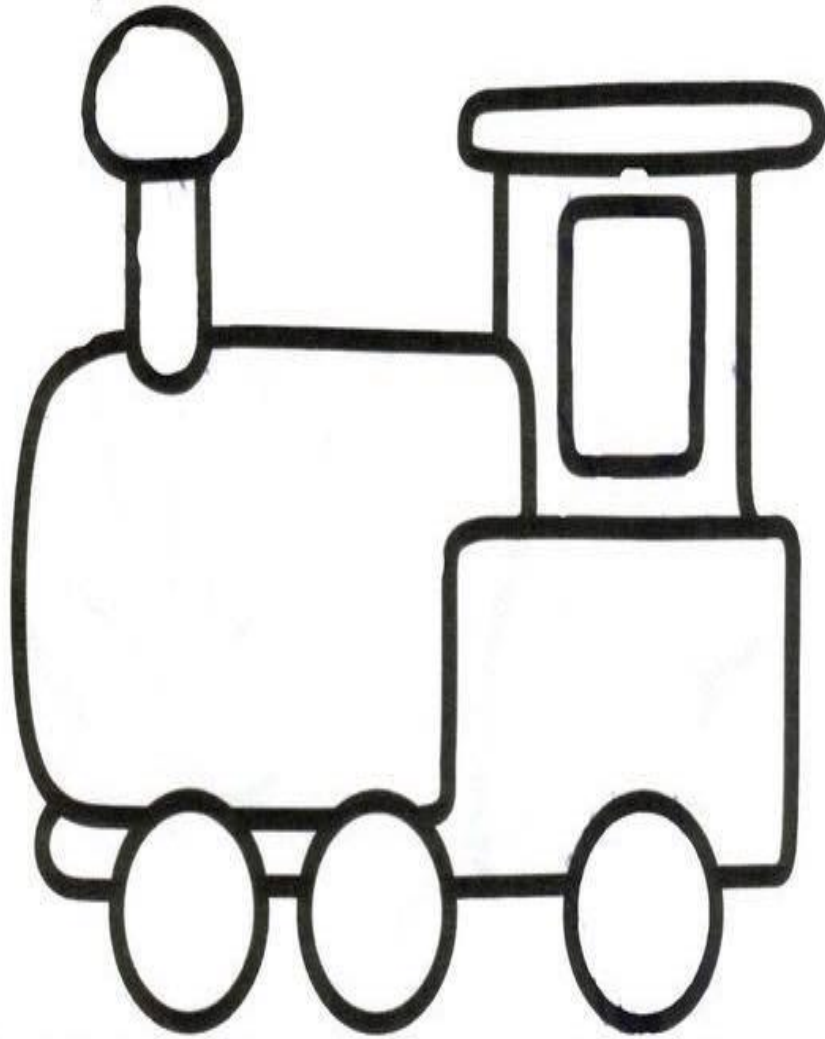
**Обоји облике
по задатом моделу**

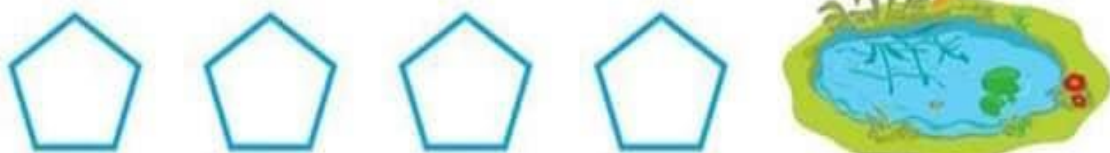
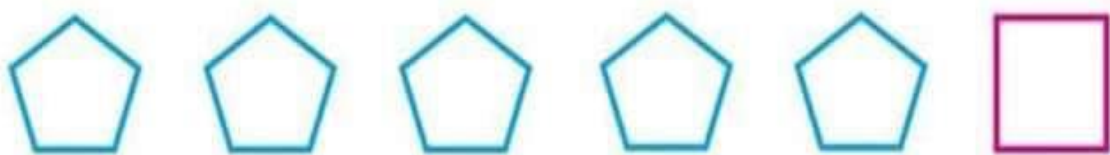
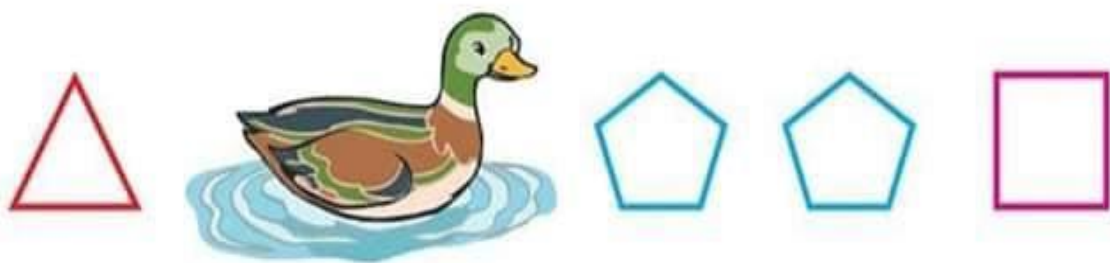
Обоји облике по задатом моделу

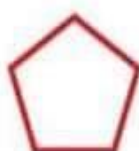
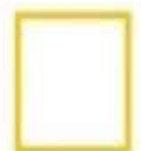
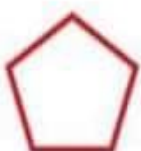
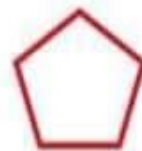
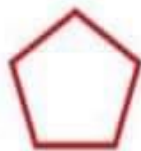
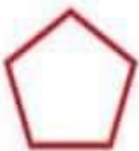
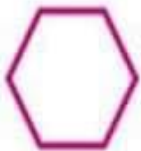
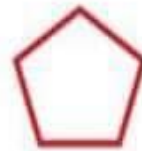
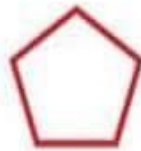

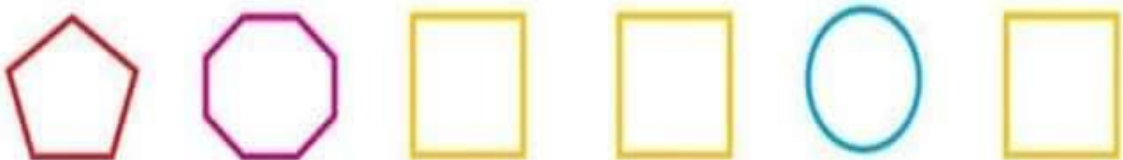
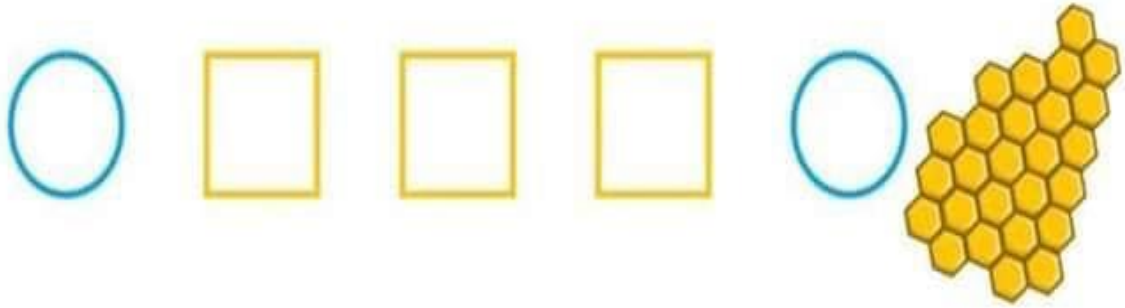

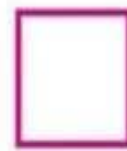
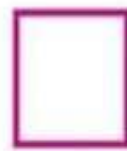
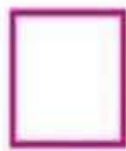
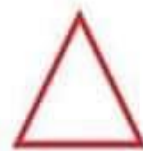
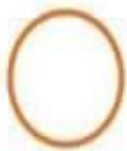
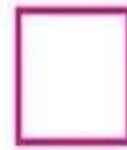
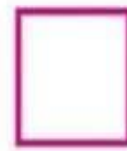
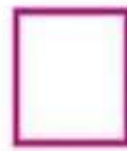
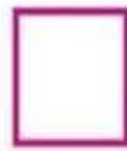
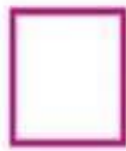
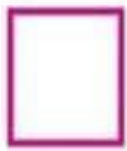
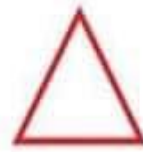
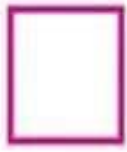
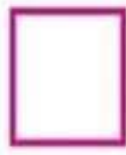
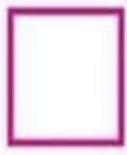
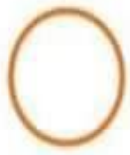

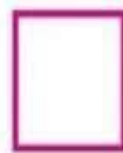
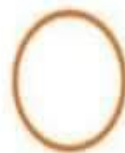
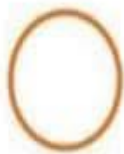
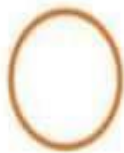
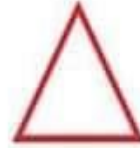
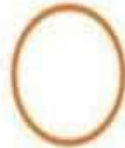
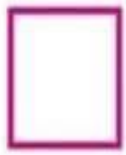
Prilozi - vježbe pažnje, vizuomotorna koordinacija

Prolozi – kreativno učimo

